

YTTRANDEN

EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

478:E PLENARSESSIONEN AV DEN 122 OCH 23 FEBRUARI 2012

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Att involvera det civila samhället i regleringen av finansmarknaderna" (yttrande på eget initiativ)

(2012/C 143/02)

Föredragande: **Peter MORGAN**

Den 20 januari 2011 beslutade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att i enlighet med artikel 29.2 i arbetsordningen utarbeta ett yttrande på eget initiativ om

"Att involvera det civila samhället i regleringen av finansmarknaderna".

Facksektionen för Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 2 februari 2012.

Vid sin 478:e plenarsession den 22 och 23 februari 2012 (sammanträdet den 22 februari 2012), antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 66 röster för, 53 röster emot och 41 nedlagda röster.

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Den otillräckliga och bristfälliga regleringen av och tillsynen över finansmarknaderna låg delvis till grund för finanskrisen. En av svårigheterna med regleringen av finansmarknaderna är att på ett väl avvägt sätt ta hänsyn till alla olikartade och motstridiga ståndpunkter. Finanssektorn företräder på ett legitimt sätt sina egna intressen, men det saknas en betydande motvikt från det civila samhällets sida. Den politiska debatten förs främst mellan lagstiftaren, å ena sidan, och den berörda finanssektorn, å andra sidan.

1.2 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén är särskilt lämpad att vid regleringen av finansmarknaderna kompensera för bristen på deltagande från det civila samhällets sida. I EESK ingår ju företrädare för finanssektorns organisationer, med konsumentorganisationer och fackförbund som motpol. Detta innebär emellertid inte att EESK vare sig vill eller förmår ersätta det direkta deltagandet från organisationerna i det civila samhället. Medborgardialogen är en demokratisk och offentlig opinionsbildningsprocess, där alla berörda aktörer bör medverka på ett effektivt sätt.

1.3 EESK ifrågasätter inte heller på något sätt att finanssektorn har en legitim roll i opinionsbildningen. Det är finanssek-

torns företag som påverkas av regleringen och som ska leva upp till dess krav och fullgöra de lagstadgade skyldigheterna. Kommittén är också medveten om att man inom de flesta av finanssektorns affärsområden och företag ägnar sig åt seriös och hederlig verksamhet, som inte är orsak till finanskrisen.

1.4 Detaljregleringen är komplex. Det är därför avgörande att organisationerna inte bara anger principiella mål och kräver skärpta regler i största allmänhet utan även lägger fram initierade och ändamålsenliga förslag och argument. För att åstadkomma detta krävs avsevärda ansträngningar, så att organisationerna blir jämbördiga parter i diskussionen med lagstiftaren och med andra organisationer.

1.5 Kommissionen, parlamentet, rådet och medlemsstaterna måste själva ta initiativ till att få civilsamhället att delta på bredare front i regleringen av finansmarknaderna.

1.6 Europeiska centralbanken, Europeiska systemrisknämnden och den nyinrättade europeiska tillsynsmyndigheten för finansmarknaderna borde på lämpligt sätt involvera det civila

samhällets organisationer i sitt arbete. De intressentgrupper som enligt lag ska inrättas vid de finansiella tillsynsmyndigheterna bör anpassa sitt arbetssätt till de civila samhällsorganisationernas särdrag.

1.7 Det kan i vissa fall vara motiverat med finansiellt EU-stöd till civila samhällsorganisationer för att kompensera att angelägna intressen är bristfälligt företrädda. Det måste dock i så fall råda fullständig öppenhet om det finansiella stödet och finnas garantier för organisationernas oberoende, liksom åtgärder som förhindrar att dessa organisationer gynnas vid kontakterna med kommissionen i förhållande till organisationer som inte erhåller stöd.

1.8 Utöver konsumentorganisationer och fackförbund finns det även en rad andra grupper som kan bidra väsentligt i diskussionen om finansmarknaderna. Hit hör exempelvis välgörarenhetsorganisationer, små och medelstora företag, organisationer som företräder institutionella investerare, industri- och tjänsteföretag med omfattande finansiella transaktioner, organisationer för sådana företag samt förmedlare av finansiella tjänster och till och med kreditvärderingsinstitut. Konkurrenssituationen på marknaden är sådan att även företrädare för andra branscher än de som direkt omfattas av regleringen bidrar på ett värdefullt sätt.

1.9 Alla ämnesområden lämpar sig inte lika väl för yttranden från det civila samhällets organisationer. Till de bäst lämpade områdena hör frågor om konsumentskydd, användning av skattemedel för att rädda finansinstitut samt beskattning av finanssektorn. Tekniska detaljproblem, t.ex. vid solvensberäkning, redovisning eller liknande, är däremot mindre lämpade.

1.10 Det räcker inte att ställa svepande och onyanserade krav på skärpta regler – sådant är lagstiftaren inte betjänt av. Förslagen måste vara så konkreta som möjligt, och den som lägger fram dem bör också själv ha gjort en egen analys av de för- och nackdelar som de skärpta kraven medför.

1.11 EESK uppmanar EU:s och medlemsstaternas civila samhällsorganisationer att engagera sig mer än tidigare i regleringen av finansmarknaderna. I åtskilliga av dessa organisationer kan det vara motiverat att införa främjande av stabilitet på finansmarknaderna som ett särskilt och eventuellt nytt organisationsmål samt att utöka organisationens intresse- och aktivitetssfär i denna riktning.

1.12 För EESK framstår det som önskvärt att de samman slutningar som medverkar vid regleringen av finansmarknaderna också på ett brett och positivt sätt informerar sina organisationer och allmänheten om EU:s framgångsrika åtgärder på detta område.

1.13 Visserligen har det bevisligen förekommit oäktsamt agerande på ett fåtal håll inom EU:s finanssektor, men sektorn hör också till dem som drabbats av krisen och uppmanas därför att

ta sitt ansvar och medverka till en effektiv reglering av finansmarknaderna. Enskilda affärsområden ska inte visa falsk blygsamhet när det gäller att ha synpunkter på hur andra affärsområden bör regleras så att det gagnar stabiliteten på finansmarknaderna.

1.14 Även finanssektorn bör vara öppen för dialog med det civila samhällets organisationer. Under finanskrisens gång har finanssektorn hamnat i fokus för allmänhetens uppmärksamhet. Att inleda en dialog med det civila samhället, utbyta argument och ta till sig förslag kan därför gagna företagen.

1.15 Medierna har av naturliga skäl en betydande roll när det gäller opinionsbildningen i EU. Det vore därför önskvärt att även medierna i större utsträckning återgav de civila samhällsorganisationernas ståndpunkt.

1.16 EESK kommer även i fortsättningen att intensivt ägna sig åt förslag om reglering av finansmarknaderna, föra en bred diskussion om dessa och avge utförliga yttranden. Kommittén kommer särskilt att vinnlägga sig om att beakta synpunkterna från det civila samhällets företrädare i kommittén. Vid samråden kommer facksektioner och studiegrupper att genomföra utfrågningar med det civila samhällets organisationer för att på ett starkare och mer direkt sätt integrera dessa då EESK formulerar sin ståndpunkt.

1.17 Då EESK utformar sitt arbete, sina plenarsessioner samt facksektionernas och studiegruppens sammanträden ska kommittén sörja för att det finns fullgoda möjligheter till en intensiv diskussion om regleringen av finansmarknaderna. EESK ska förvalta sina finansiella resurser och personalresurser på så sätt att ledamöterna får tillgång till kvalificerad rådgivning av sakkunniga på området för reglering av finansmarknaderna.

2. Yttrandets syfte och bakgrund

2.1 Den finansmarknadskris (¹) som tog sin början 2008 fick förödande följder för människor i hela världen och i synnerhet för EU-medborgarna. Detta har EESK behandlat ingående vid ett flertal tillfällen. En orsak till marknadskollapsen, till den spekulation som föregick den och till handeln med synnerligen riskfyllda finansiella produkter, var otillräcklig och bristfällig reglering av och tillsyn över finansmarknaderna.

2.2 I dag liksom tidigare är en av svårigheterna då nya bestämmelser för sektorn ska införas att möjliggöra en välavvägd blandning av motsatta ståndpunkter i den pluralistiska och demokratiska opinionsbildningen. I dag finns det ingen betydande motvikt till finanssektorns legitima rätt att företräda sina intressen i form av det civila samhällets organisationer. I den nya regleringen av finansmarknaderna borde denna asymmetri avlägsnas.

(¹) Yttrandet går inte in på den kris som orsakats av alltför höga statliga budgetunderskott. Man kan emellertid även här fråga sig varför det civila samhället inte tidigare och kraftfullare har krävt en minskad skuldsättning.

2.3 EESK är det civila samhällets EU-institution och ser det som sin uppgift att inte bara avge egna yttranden utan också verka för att involvera samtliga medverkande och berörda parter på ett brett och omfattande sätt i EU:s lagstiftningsprocess. EESK finner det därför oroande att det många gånger inte går att få till stånd en balanserad debatt inom vissa politikområden.

2.4 Syftet med detta initiativyttrande är därför att analysera det civila samhällets medverkan vid regleringen av finansmarknaderna och att lägga fram rekommendationer om hur deltagandet kan förbättras.

3. Brister och hinder för det civila samhällets deltagande

3.1 Regleringen av finansmarknaden har hittills i första hand följts av berörda kretsar inom finanssektorn. Den utfrågning som EESK anordnade den 28 november 2011 var en mycket talande bekräftelse på detta. Det berodde inte på bristande öppenhet från EU-institutionernas sida. Ämnet har hittills inte väckt något stort intresse hos organisationer utanför finanssektorn. Ett tecken på detta är att så få har medverkat i kommissionens samråd, parlamentets utfrågningar och den allmänna debatten.

3.2 Det politiska meningsutbytet om direktiv och förordningar för finanssektorn sker än i dag i första hand mellan lagstiftaren, å ena sidan, och den berörda finanssektorn, å andra sidan. Kontrasten till andra områden är slående – där ingår den politiska debatten just i Bryssel, även den mellan det civila samhällets organisationer, i kärnan för det pluralistiska meningsutbytet. I socialpolitiken kan det handla om arbetsgivare kontra fackförbund, i miljöpolitiken om industri kontra miljöorganisationer och i konsumentpolitiken om handeln kontra konsumentorganisationerna.

3.3 EESK anser att det finns en rad orsaker till bristerna i regleringen av finansmarknaderna:

3.3.1 Syftet med regleringen av finansmarknaderna är att göra dem säkra och stabila och därmed värna en föga konkret och påtaglig offentlig vara, som också länge framstod som helt ohotad. Det var inte självklart vilka konkreta medborgarintressen man borde ha skyddat. Aktörer utanför finansmarknaderna hade därmed föga incitament, anledning eller drivkraft att ägna sig åt dessa frågor.

3.3.2 Finansmarknader är synnerligen komplexa, och att sätta sig in i dem utan att själv vara expert är ingen enkel sak. Aktörerna är många, produkterna komplicerade och orsaksamband finns på åtskilliga nivåer, vilket gör det svårt för organisationer utanför sektorn att skaffa sig den sakkunskap som krävs för att de ska kunna delta i debatten.

3.3.3 Det är ofta svårt att urskilja vilka direkta och framför allt indirekta konsekvenser en reglering får för medlemmarna av

en organisation inom det civila samhället, framför allt när det inte handlar om direktiv och förordningar utan om komplicerade genomförandebestämmelser och tekniska normer.

3.3.4 Lagstiftningsprocessen för finansmarknaden är ganska svårbegriplig. Det tidigare Lamfalussy-förfarandet och dagens system med delegerade rättsakter, genomförandeakter och bindande tekniska standarder, där varje förfarande har en rad skeden under medverkan av många olika institutioner och myndigheter, gör det ofta svårt att avge ändamålsenliga yttranden i rätt tid. Regleringarnas innehåll fastställs dessutom i allt högre grad av globala organ som G20, Baselkommittén eller IASB (International Accounting Standards Board), som inte har så öppna arbetssätt.

3.3.5 Med tanke på den stora mängden regleringsprojekt, tempot i lagstiftningsförfarandena och den stora mängden berörda aktörer har också beslutsfattarna vid institutionerna stött på gränsen för vad de klarar av när det handlar om att föra samtal, utarbeta ståndpunkter eller delta i konferenser.

3.3.6 Finansmarknaderna i världen är starkt integrerade, kapitalets rörlighet är global och handeln är mycket känslig – dessa argument mot en reglering av EU:s marknader har hittills varit svåra att vederlägga. Konkurrensen om det lättflyktiga investeringskapital som ska främja tillväxten och skapa nya arbetstillfällen har fått en mjukare reglering att framstå som ett förnuftigt val. Länge verkade detta vara tillräckligt.

3.4 Dessa svårigheter har också fått några ledamöter i Europaparlamentet att grunda Finance Watch, ett initiativ där en rad europeiska och nationella sammanslutningar samverkar för att med kritiska ögon följa lagstiftningen för finanssektorn.

3.5 Liknande problem tycks även förekomma i medlemsstaterna. Det finns inget som tyder på att krafter i det civila samhället har kunnat påverka regleringen av finansmarknaderna i någon större utsträckning.

3.6 Att ta hänsyn till små och medelstora finansiella företags intressen tycks vara lika besvärligt som att involvera det civila samhället. Många mindre finansinstitut klagat över att regelverket är administrativt betungande och så komplicerat att de har svårt att genomföra det i praktiken.

4. Principiella synpunkter

4.1 Deltagandedemokratin är en integrerad del av EU:s samhälls- och styrningsmodell. Den representativa deltagandedemokratin är förankrad i Lissabonfördraget, som dock bara föreskriver att "medborgarna och de representativa sammanslutningarna" ska ha möjlighet att ge uttryck för sina åsikter (artikel 11 i EU-fördraget). Om vissa planer inte väcker någon reaktion från det civila samhällets sida, eller endast får ett obalanserat gensvar, är det således upp till EU:s institutioner att själva ta initiativet.

4.2 Det är dock självklart att besluten fattas av de demokratiskt legitimerade institutionerna och att medborgardialogen endast utgör ett förberedande och kompletterande moment.

4.3 För det civila samhällets sammanslutningar är EESK det forum där de har störst möjlighet att företräda sina intressen och utbyta och framföra ståndpunkter. EESK är därmed en omistlig bro mellan EU och unionsmedborgarna och fyller denna funktion i synnerhet i lagstiftningsarbetet.

4.4 På området reglering av finansmarknaderna är EESK särskilt lämpat att spela en framträdande roll och kompensera bristfällig involvering av det civila samhället. I EESK ingår ju företrädare såväl för finanssektorns organisationer som för konsumentorganisationer och fackförbund. Eftersom det åligger EESK att yttra sig om kommissionens förslag, krävs det ingen särskild uppmaning eller drivkraft för att EESK-ledamöterna med automatik ska befatta sig med dessa lagtexter.

4.5 Sedan finanskrisen tog sin början i mitten av 2008 har EESK således vid flera tillfällen fungerat som röst för organisationerna inom det civila samhället och avgett ett trettiotal yttranden om finanskrisen i allmänhet och olika lagstiftningsinitiativ i synnerhet.

4.6 Bristen på deltagande från det civila samhället i övrigt gör att EU:s institutioner på området blir desto mer benägna att visa intresse för EESK:s yttranden.

4.7 Detta innebär emellertid inte att EESK vare sig vill eller förmår ersätta det direkta deltagandet från organisationerna i det civila samhället. Medborgardialogen är en demokratisk och offentlig opinionsbildningsprocess, där så många aktörer som möjligt bör medverka på olika sätt.

4.8 EESK ifrågasätter heller inte att finanssektorn har samma legitima rätt att delta i opinionsbildningen som övriga organisationer. Det är finanssektorns företag som påverkas av regleringen, som ska leva upp till dess krav och fullgöra de lagstadgade skyldigheterna. Finanssektorns organisationer måste också involveras eftersom finansiell stabilitet givetvis i mycket hög grad gagnar branschen själv. Även branschens sakkunskaper behövs för att det ska gå att göra välunderbyggda konsekvensbedömningar.

4.9 EESK konstaterar också att flertalet av finanssektorns branscher och företag uppträder seriöst och hederligt och inte har bidragit till finanskrisen. Ibland dras hela finanssektorn över en kam och döms ut, men EESK anser inte att det finns fog för detta. De flesta företag i sektorn har inte tjänat pengar på finansmarknadernas överdrifter, utan har själva drabbats av krisen och dess följdverkningar. Av finansinstitutens kunder är det dock endast ett begränsat antal som har drabbats av förluster – inte minst tack vare det statliga stöd som utgått.

4.10 Den finansiella och ekonomiska krisen har emellertid slagit hårdast mot de enskilda medborgarna, som är skattebeta-

lare, arbetstagare och konsument. Dessa bör genom det civila samhällets organisationer delta mer aktivt då det nya regelverket för finanssektorn utarbetas, för att se till att en kris av denna omfattning aldrig upprepas.

4.11 Detaljregleringen är komplex. Det är därför avgörande att organisationerna inte bara anger principiella mål och kräver skärpta regler i största allmänhet utan även lägger fram initierade och ändamålsenliga förslag och argument. För att åstadkomma detta krävs avsevärda ansträngningar så att organisationerna blir jämbördiga parter i diskussionen med lagstiftaren och med andra organisationer.

5. Särskilda rekommendationer

5.1 Kommissionen, parlamentet, rådet och medlemsstaterna måste själva ta initiativ till att få civilsamhället att delta på bredare front i regleringen av finansmarknaderna.

5.1.1 Det är av avgörande betydelse att man i förslagen på ett enkelt, öppet och exakt sätt redogör för de direkta och indirekta följderna av regleringsplanerna för det civila samhället, så att det blir lättare för organisationerna att förstå hur medborgarna påverkas.

5.1.2 Historiskt sett har det varit vanligt att endast ett fåtal synpunkter inkommit från det civila samhällets sida vid samråd om frågor som berör finansmarknaden. Om så är fallet även nu bör enskilda organisationer direkt uppmanas att engagera sig. I nödfall får samrådsperioderna förlängas på det sätt som beskrivits i kommissionens initiativ "Smart lagstiftning". Samråden får inte ha en snävt teknisk inriktning, utan civilsamhället ska särskilt uppmanas att framföra synpunkter, varvid man bör ta hänsyn till att varje organisation i det civila samhället ser saken ur sitt eget perspektiv.

5.1.3 När kommissionen eller parlamentet genomför offentliga utfrågningar bör berörda organisationer involveras redan från början. Institutionerna borde trots tunga kalendrar stå öppna för samtal med det civila samhällets organisationer och delta i deras evenemang.

5.1.4 Kommissionens och parlamentets expertgrupper bör inte endast bestå av företrädare för finanssektorn utan också av företrädare för andra grupper. Man bör dock vinnlägga sig om att de personer som utses har tillräcklig sakkunskap i de ämnen som ska avhandlas. En ojämn fördelning av sakkunskap är inte till någon nytta i slutändan.

5.1.5 Det kan i vissa fall vara motiverat med finansiellt EU-stöd till civila samhällsorganisationer, för att kompensera att angelägna intressen är bristfälligt företrädda. Detta strider emellertid emot principen om att medborgarinitiativ ska organiseras och finansieras av medborgarna själva, och det kan även gå ut över organisationens oberoende och utlösa lojalitetskonflikter på båda sidor. Det måste i vilket fall som helst råda fullständig

öppenhet om det finansiella stödet och finnas garantier för organisationernas oberoende, liksom åtgärder som förhindrar att dessa organisationer gynnas vid kontakterna med kommissionen i förhållande till organisationer som inte erhåller stöd.

5.2 De övriga EU-inrättningar som arbetar med reglering av finansmarknaderna – exempelvis Europeiska centralbanken, Europeiska systemrisknämnden och EU:s tre tillsynsorgan för finansmarknaderna på bank-, värdepappers- respektive försäkringsområdet – bör beakta ståndpunkterna från organisationerna i det civila samhället i sitt arbete.

5.3 De intressegrupper som enligt lagstiftningen ska finnas vid de finansiella tillsynsmyndigheterna bör i sitt arbetssätt beakta de civila samhällsorganisationernas perspektiv och möjliga feedback till respektive organisationer. På så vis kan det växa fram ytterligare en kanal för det civila samhällets deltagande. För närvarande är detta inte alltid fallet, vilket främst beror på den sekretess som tillämpas på handlingar och överläggningar och som ur insynssynpunkt förefaller överdriven.

5.4 För att i större utsträckning involvera det civila samhället i regleringen av finansmarknaderna räcker det inte att ställa abstrakta politiska krav. Det krävs en konkret uppfattning om vem som bör yttra sig om vilka finansmarknadsfrågor och när detta bör ske.

5.4.1 Utöver konsumentorganisationer och fackförbund finns det även en rad andra grupper som kan bidra väsentligt i diskussionen om finansmarknaderna. Hit hör exempelvis välgörenhetsorganisationer, små och medelstora företag, organisationer som företräder institutionella investerare, industri- och tjänsteföretag med omfattande finansiella transaktioner, organisationer för sådana företag samt förmedlare av finansiella tjänster och till och med kreditvärderingsinstitut. Även företrädare för andra branscher än de som direkt omfattas av regleringen kan bidra på ett värdefullt sätt.

5.4.2 Alla ämnesområden är inte lika lämpade för yttranden från det civila samhällets organisationer.

5.4.2.1 Till de bäst lämpade hör frågor om konsumentskydd, användning av skattemedel för att rädda finansinstitut samt beskattning av finanssektorn. Tekniska detaljproblem, t.ex. vid solvensberäkning, redovisning eller liknande, är däremot mindre lämpade.

5.4.2.2 Ändå borde organisationerna inte bara befatta sig med bestämmelserna när dessa antas utan ta ställning till hela förfarandet, inklusive genomförandebestämmelser och tekniska normer, även om detta framstår som mödosamt.

5.4.2.3 Kommittén är medveten om att långsiktig stabilitet och hållbarhet på finansmarknaderna uppkommer genom samverkan mellan en lång rad ändamålsenliga detaljföreskrifter som var för sig blir föremål för diskussion. Om organisationerna inte

kan befatta sig med alla förslag måste det civila samhället som ett minimum behandla de ämnen som är avgörande för att lagstiftningen i sin helhet ska få ett bra resultat. Då handlar det inte längre enbart om konsumentlagstiftning utan även om sådant som tillsynslagstiftning, storleken på eget kapital och bolagsstyrning.

5.4.2.4 En annan svårighet är att problem som kan förefalla synnerligen tekniska kan dölja politiskt sett starkt laddade frågor som direkt påverkar medborgarna. Exempelvis får fastställandet av räntesatsen för beräkning av avsättningar vid privat pensionsparande avsevärda följder för försäkringsbolagens möjligheter att göra långsiktigt garanterade pensionsåtaganden.

5.4.2.5 Det räcker inte att ställa svepande och onyanserade krav på skärpta regler – sådant är lagstiftaren inte betjänt av. Förslagen måste vara så konkreta som möjligt, och den som lägger fram dem bör också själv ha gjort en egen analys av de för- och nackdelar som de skärpta kraven medför. Man behöver då beakta hur betungande de är för näringslivet, och i synnerhet för små och medelstora finansinstitut, samt hur de påverkar enskilda personers och företags möjligheter att få banklån och marknadernas funktionsförmåga.

5.4.3 Det civila samhället bör helst framföra synpunkter i beslutsförfarandets samtliga skeden. Ofta görs principiella vägval tidigt, kanske efter kommissionens inledande samråd eller då tillsynsmyndigheterna för finansmarknaderna utarbetar sina förslag. Därför behöver organisationerna sätta sig in i och följa upp ovannämnda processer, som är komplicerade och fungerar på ett annat sätt än normala förfaranden.

5.5 EESK uppmuntrar sammanslutningarna i EU:s och medlemsstaternas civila samhällsorganisationer att engagera sig mer än tidigare i regleringen av finansmarknaderna.

5.5.1 EESK bedömer att det i åtskilliga av dessa organisationer kan vara motiverat att fastställa främjandet av stabilitet på finansmarknaderna som ett särskilt och eventuellt nytt organisationsmål samt att utöka organisationens intresse- och aktivitetssfär i denna riktning.

5.5.2 Som nämnts ovan är såväl finansmarknaderna som det regelverk de omfattas av synnerligen komplexa. Därför måste organisationerna bygga upp och vidareutveckla de personalresurser som behövs med erforderlig sakkunskap. Vid behov kan det bli nödvändigt att inrätta nya organ, stärka samarbetet med de nationella organisationerna och engagera utomstående sakkunniga.

5.5.3 I detta sammanhang välkomnar EESK inrättandet av Finance Watch, en ny sammanslutning på EU-nivå vars syfte är att främja stabilitet på finansmarknaderna. Detta räcker emellertid inte för att man ska få det civila samhället att delta på bred front.

5.5.4 Organisationerna bör också delta i den offentliga debatten på EU-nivå och i medlemsstaterna, för att på så vis bidra politiskt till regleringen av finansmarknaderna.

5.5.5 EESK anser att det vore önskvärt att de organisationer som medverkar vid regleringen av finansmarknaderna också på ett brett och positivt sätt informerar sina organisationer och allmänheten om EU:s framgångsrika åtgärder på området.

5.5.6 På detta område är samarbetet mellan organisationer på nationell nivå och på EU-nivå särskilt betydelsefullt. För det första kompletterar EU:s och medlemsstaternas regelverk varandra särskilt väl just på området för reglering av finansmarknaderna. För det andra har de nationella sammanslutningarna ofta större resurser än de europeiska paraplyorganisationerna, och dessa resurser borde särskilt på detta område användas i arbetet på EU-nivå.

5.5.7 Det är enkelt att flytta kapital vart som helst på jorden. Därför behöver regleringen av finansmarknaderna i hela världen harmoniseras till jämförbara nivåer. Detta kan särskilt organisationer som verkar internationellt eller har internationella kontaktnät bidra till. De kan på global nivå skapa opinion för en verksam, strikt och jämförbar reglering av finansmarknaderna, som hejdar den världsomfattande trend som går ut på att man ska konkurrera om investeringar genom att ställa så ringa krav som möjligt. Stabilitet på de globala finansmarknaderna är ett mål som måste eftersträvas i lika hög grad på alla världens finansmarknader.

5.6 Visserligen har det bevisligen förekommit oaktsamt agerande på ett fåtal håll inom EU:s finanssektor, men sektorn hör också till dem som drabbats av krisen. Finanssektorn uppmanas därför att ta sitt ansvar och medverka till en effektiv reglering av finansmarknaderna.

5.6.1 Enskilda affärsområden ska inte visa falsk blygsamhet när det gäller att ha synpunkter på hur andra affärsområden bör regleras så att det gagnar stabiliteten på finansmarknaderna.

5.6.2 EESK anser att det är självklart att de som företräder finanssektorns intressen ska göra detta öppet och hederligt och bemöta beslutsfattaren med respekt. I regel uppfylls också dessa förväntningar av branschens sammanslutningar, men det finns enstaka fall där vissa företag och deras branschföreträdare inte alltid har uppträtt på detta sätt.

5.6.3 EESK uppmanar finanssektorn att vara öppen för dialog med organisationerna i det civila samhället. Under finanskrisens gång har finanssektorn hamnat i fokus för allmänhetens uppmärksamhet. Att inleda en dialog med det civila samhället, utbyta argument och ta till sig förslag kan därför gagna

företagen. Detta skulle utgöra ett viktigt steg mot att tillmötesgå samhället. Om finanssektorn genom självreglering vill åta sig att uppträda på ett visst sätt, kan det också vara en god idé att utarbeta ett sådant regelverk i samarbete med det civila samhället.

5.6.4 EESK välkomnar inrättandet av Europaparlamentets och EU-kommissionens gemensamma öppenhetsregister, som gagnar en rättvis och öppen medborgardialog, och värdesätter Buzek-gruppens arbete i Europaparlamentet. EESK erinrar dock om att de skärpta bestämmelserna inte får försvåra eller förhindra organisationernas deltagande. Här avses särskilt praktiska detaljer, som att det ska vara enkelt att kontakta EU:s olika avdelningar och att delta i offentliga sammanträden.

5.7 Forskarvärlden, olika stiftelser och tankesmedjor uppmanas att bidra med sitt omdöme, sina sakkunskaper och sin erfarenhet till diskussionerna om finansmarknaderna. Dessa inrättningar brukar visserligen inte vara inriktade på att medverka i konkret lagstiftningsarbete, men de bör ändå ta tillfället i akt och med sin kompetens verka för att undvika kriser i framtiden.

5.8 Medierna har en självklar och betydande roll när det gäller opinionsbildningen i EU. Det vore därför önskvärt att även medierna i större utsträckning återgav de civila samhällsorganisationernas ståndpunkt. I dag engagerar sig bara ett fåtal av organisationernas företrädare på eget initiativ i den offentliga debatten. Vid behov kan medierna därför behöva be de berörda organisationerna att redogöra för sin ståndpunkt i en viss fråga.

5.9 EESK avser att i större utsträckning delta i diskussioner om planer på reglering av finansmarknaderna.

5.9.1 EESK kommer även i fortsättningen att ägna sig intensivt åt förslag om finansiell reglering, diskutera dessa brett och avge utförliga yttranden. EESK kommer då särskilt att vinnlägga sig om att beakta synpunkter från berörda företrädare för det civila samhället inom kommittén.

5.9.2 EESK kommer att se till att företrädarna för alla tre grupperna i samma utsträckning deltar i debatterna och i alla skeden av förfarandet.

5.9.3 Vid samråden kommer facksektioner och studiegrupper att genomföra utfrågningar med det civila samhällets organisationer för att på ett starkare och mer direkt sätt integrera dessa då EESK formulerar sin ståndpunkt.

5.9.4 EESK ska vid utformningen av sitt arbetsprogram samt vid sina plenarsessioner och facksektionernas och studiegruppens sammanträden se till att det finns tillräckligt utrymme för en intensiv debatt om regleringen av finansmarknaderna.

5.9.5 EESK ska också verka för att få sina ledamöter från berörda organisationer i det civila samhället att ägna stor uppmärksamhet åt frågor om regleringen av finansmarknaderna och påverka sina organisationer i detta avseende.

Bryssel den 22 februari 2012

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Staffan NILSSON
